

KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI

Veri Sorumlusu ve Veri Sorumluları Sicili (VERBİS)

Av. Burak Üçüncü · 27 Nisan 2024 · 2 dk okuma

[Kişisel verilerin korunması hakkı](#) bağlamında kişisel veri ve kişisel veri işleme kavramlarının yanında kişisel veri sorumlusu kavramı da son derece önemlidir. KVKK'da ("Kişisel Verilerin Korunması Kanunu") yer alan çok sayıda tanımlamadan biri olan veri sorumlusu, veri işlerken kanunen bazı şartları yerine getirmekle yükümlü olan kişilerdir.

BÖLÜM II

Veri Sorumlusu

Kanundaki tanım gereği veri sorumlusu; *"kişisel verilerin işleme amaçlarını ve vasıtalarını belirleyen, veri kayıt sisteminin kurulmasından ve yönetilmesinden sorumlu olan gerçek veya tüzel kişiyi"* ifade etmektedir.

Görüldüğü üzere [kişisel veri](#) anlamında gerçek kişi-tüzel kişi ayrımı yapılmışken, veri sorumlusu bakımından herhangi bir ayrım yapılmamıştır. Bu yönüyle tüzel kişiler veri sorumlusu olabilecektir. Yine aynı tanımdan hareketle kanunun kamu hukuku tüzel kişisi ve özel hukuk tüzel kişisi arasında herhangi bir ayrım yapmadığı da anlaşılmaktadır. Kaldı ki kişisel verilerin korunması ilk olarak devletin veri işleme faaliyetlerine karşı ortaya çıkmıştır. Bu yönüyle veri sorumlusu olarak özel hukuk tüzel kişilerinin yanında kamu hukuku tüzel kişilerinin de sorumluluk alanlarının olduğu açıktır.

Bir [kişisel veri işleme](#) eyleminde veri sorumlusunun tespitinde *"işleme amacı, işlenecek kişiler verileri, aktarılacak kişilerin belirlenmesi, aktarma amacının belirlenmesi, saklama süresinin tespiti, saklama süresinden sonraki aşamanın belirlenmesi"* gibi hususlarda karar verecek olan kişinin veri sorumlusu olduğunu söylemek mümkündür.

Diğer yandan iki veya daha fazla şirketin bir araya gelerek oluşturduğu oluşumlarda da her tüzel kişilik ayrı bağımsız kişilik sahibi olduğundan, veri sorumlusu sıfatı anlamında her birinin ayrı veri sorumlusu olduğu kabul edilmelidir.

BÖLÜM III

Veri Sorumluları Sicili (VERBİS)

VERBİS nedir diye düşünülecek olduğunda; Verbis veya tam adıyla veri Sorumluları Sicili, kanunla tutulmasına zorunluluk getirilen ve yönetmelikle usul ve esasları belirlenmiş olan veri sorumlularının kayıt zorunluluğunun olduğu sicildir. Bu sicilin oluşturulmasına KVKK m.16'da *"kurulun gözetiminde, Başkanlık tarafından kamuya açık olarak Veri Sorumluları Sicili tutulur"* denilmek suretiyle zorunluluk atfedilmiştir.

Kanun lafzından da anlaşıldığı üzere Veri Sorumluları Sicili, kamuya açıklık ilkesi gözetilerek tutulmaktadır. Zira kamuya açıklık ilkesi, veri sorumlularının bilinerek, kişisel verilerinin etkin bir biçimde korunmasını sağlar. Her ilgili kişi, sicile göz atarak veri sorumlusu nezdinde işlenen kişisel verilere yönelik inceleme yapabilecektir. Kamuya açık tutulan sicil, bireylerin kendilerini güvende hissederek hak ihlallerine karşı koyabilmelerinin teminatı niteliğindedir.

Veri Sorumluları Siciline, kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişilerin veri işlemeye başlamadan evvel kayıt olması zorunludur. Ancak KVKK m.16/2 son cümle ile Kişisel Verileri Koruma Kurulu'na ("Kurul"); işlenen kişisel verinin niteliği, sayısı, veri işlemenin kanundan kaynaklanması veya üçüncü kişilere aktarılma durumu gibi Kurulca belirlenecek objektif kriterler göz önüne alınmak suretiyle sicile kayıt zorunluluğuna ilişkin birtakım istisnalar getirme yetkisi verilmiştir. Kanunla verilen bu yetki ile kurul, 02.04.2018 tarih 2018/32 sayılı "Veri Sorumluları Siciline Kayıt Yükümlülüğünden İstisna Tutulacak Veri Sorumluları" ile ilgili kararını Resmi Gazete' de yayınlamıştır. Bu karar ile avukatlar, noterler, siyasi partiler, serbest muhasebeci mali müşavirler ve yeminli mali müşavirlerin sicile kayıt zorunluluklarına istisna getirilmiştir.

Çevrimiçi sürüm: <https://burakucuncu.com.tr/veri-sorumlusu-veri-sorumlulari-sicili-verbis>